

Т.Б. Кушнір, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)
В.Г. Кісляков, здобувач

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ

Поява Інтернету та всеохоплення цією «світовою павутиною» усіх сфер діяльності людства не залишає вибору суб'єктам, які виконують будь-які функції в економіці. Ми стаємо свідками появи та стрімкого зростання так званого «електронного бізнесу», який передбачає реалізацію будь-якої ділової активності з використанням інформаційних і телекомунікаційних технологій та систем. З прийняттям у 2015 р. Закону України «Про електронну комерцію», електронний документообіг, електронні системи платежів та електронна торгівля, які складають основу електронного бізнесу, отримали законодавче підкріплення.

У своїй діяльності електронний бізнес ґрунтується на таких важливих інноваційних технологіях, як мережні, виробничі, корпоративні, інтернет-технології, система підтримки ухвалення рішень, технології штучного інтелекту та ін. Він включає електронну комерцію, інтернет-банкінг, електронні пошту, аукціони, рекламу, страхування, дистанційне навчання та ін.

Вивченню теоретико-прикладних аспектів електронного бізнесу у різних його проявах присвятили свої наукові праці О.М. Ананьєв, І.Т. Балабанов, М.Ю. Берко, Є.В. Відішева, Л.С. Винарик, В.А. Висоцька, Н.Т. Гринів, М.Л. Калужський, Б.І. Копитко, А.С. Крутова, М.С. Лебеденко, Д.Г. Легеза, Н.С. Меджибовська, А.М. Одарченко, Н.Л. Савицька, І.І. Свидрук та ін. Однак залишається необхідність забезпечення ґрунтовної наукової підтримки механізму управління підприємствами електронного профілю на підставі застосування новітніх інноваційних технологій.

Практичний досвід реалізації інноваційних рішень, які використовують суб'єкти електронного бізнесу, дозволяє виділити наступні з них:

1. Фінансові – банківські переводи, платіжні картки, платіжні міні-термінали; онлайн-інкасація; віртуальні банківські інтернет-картки; смарт-картки; інтернет-банкінг; мобільний банкінг; хмарні операційні системи; послуги онлайн-консультування; системи багаторівневої верифікації; розрахунки в платіжних терміналах торгово-сервісних підприємств; електронні гроші; електронні чеки та ін. на ринку платіжних систем України. При цьому важливим

фінансовим гарантом усіх фінансових електронних угод виступають банки, з яких в Україні до лідерів відносять ПАТ КБ «ПриватБанк» (48,5% від загальної суми платіжних карток в обігу і 53,11% від загальної суми активних з них у 2015 р.), АТ «Ощадбанк» (16,24% і 13,2%), АТ «Райффайзен Банк Аваль» (6,9% і 6,77%), ПАТ «ПУМБ» (3,36% і 2,24%) і АТ «УкрСиббанк» (3,33% і 3,4%).

2. Торговельні та комунікаційні – електронні представництва (сайти, web-вітрини, web-каталоги); система інтерфейсу; наявність електронного кошику, що регулює запаси ритейлора синхронно з заповненням покупцем форми заказу в он-лайн; веб-портали із спеціальними пропозиціями, які пропонують знижки або промок оди; мобільна комерція та мобільні платежі. Залежить це перш за все від правильно обраної безпечної серверної платформи, надійності послуг інтернет-провайдера та використаних програмних продуктів, що дозволяє запобігти низки певних технічних проблем.

3. Логістичні – транспортно-експедиційні послуги; професійні складські послуги; експрес-доставка; комплексні логістичні рішення (контрактна логістика); управління ланцюгами поставок та складським обліком для їх забезпечення. При цьому бізнес-суб'єкти електронної сфери під час здійснення дистанційно укладених угод залучають поштово-логістичні компанії, з них в Україні активно функціонують транснаціональні («FM Logistics», «Revival Express», «Danzas», «Kuehne and Nagel», «DB Schenker Україна», «DHL Global Forwarding», «DPD», «TNT», «UPS», «Raben», «Dimex» тощо) та вітчизняні («Українські вантажні кур'єри», «Комора – С/СAB-сервіс», «Ост-Вест Експрес», «Центр транспортної логістики», «Ексім Лоджистік Україна», «Укртранс» та ін.). Ефективна співпраця з ними вирішує для електронного бізнесу низку транспортних, експедиційних, страхових, пакувальних, складських, інформаційних питань. У сфері вантажоперевезень найвідоміші на ринку українські компанії – УДППЗ «Укрпошта» (налічує понад 14 тис. відділень по всій території країни, з них понад 10 тис. – у сільській місцевості), «Нова Пошта» (2500 відділень), «Ін-Тайм» (2000 пунктів видачі вантажів по всій Україні, з яких 548 стаціонарних відділень та 1477 почтоматів), «Делівері» (220), «Автолюкс» (200) тощо.

Таким чином, в цілому слід зазначити, що інноваційні технології електронного бізнесу досить різноманітні та постійно розвиваються. При цьому світові тенденції випереджають вітчизняні за темпами розвитку, але українські оператори вже конкурують з іноземними за покупця і демонструють стійкий приріст як обсягів продажу, так і частки ринку.